

Lampiran I

Jalan masuk dan Perhubungan ke Taman Nasional Bromo
Tengger Semeru.

No.	Rute	Jarak (Km)	Sarana Angkutan	Kondisi Jalan	Waktu Tempuh	Keterangan
A.	Surabaya-Malang	89	Umum	Aspal	90mnt	Bus / Colt
	Malang-Tumpang	18	Umum	Aspal	30mnt	Colt
	Tumpang-Gubugklakah	12	Umum	Aspal	30mnt	Jeep / Colt
	Gubugklakah-Ngadas	16	Sewa	Aspa/Cor	40mnt	Jeep
	Ngadas-Jemplang	1	Sewa	Beton/Cor	10mnt	Jeep
	Jemplang-G.Bromo	10	Sewa	Tanah/Psr	3 jam	Kuda
	Jemplang-RanuPani	6	Sewa	Tanah/Asp	1jam	Jeep
	RanuPani-R.Kumbolo	10		setapak	4jam	Jalankaki
	R.Kumbolo-Kalimati	5		Setapak	3jam	Jalan kaki
	Kalimati-Arcopodo	1		Setapak	1jam	Jalan kaki
	Arcopodo-Mahameru	2		Setapak	3jam	Jalankaki
B.	Surabaya-Pasuruan	40	Umum	Aspal	45mnt	Bus / Colt
	Pasuruan-Warungdowo	4	Umum	Aspal	15mnt	Bus / Colt
	Warungdowo-Tosari	36	Umum	Aspal	60mnt	Colt
	Tosari-Wonokitri	3	Sewa	Aspal	14mnt	Jeep / Colt
	Wonokitri-Dingklik	6	Sewa	Aspal	25mnt	Jeep / Colt
	Dingklik-Penanjakan	4	Sewa	Aspal	20mnt	Jeep
	Dingklik-Laut Pasir	3	Sewa	Aspal	20mnt	Jeep
	Laut Pasir-Bromo	4	Sewa	Pasir	60mnt	Kuda
C.	Surabaya-Probolinggo (Tongas)	100	Umum	Aspal	120mnt	Bus / Colt
	Tongas-Sukapura	16	Umum	Aspal	30mnt	Bus / Colt
	Sukapura-Ngadisari	24	Umum	Aspal	<i>60mnt</i>	Bus / Colt
	Ngadisari-Cmr.lawang	3	Sewa/umum	Aspal	10mnt	Colt / Jeep
	Cemorolawang-G.Bromo	2,5	Sewa	Pasir	40mnt	Kuda
D.	Surabaya-Probolinggo -Lumajang	170	Umum	Aspal	150mnt	Bus / Colt
	Lumajang-Senduro	22	Umum	Aspal	45mnt	Colt
	Senduro-Burno	4	Sewa	Aspal	15mnt	Jeep / Colt
	Burno-Ranu Pani	24	Sewa	Aspal	75mnt	Jeep / Colt
	RanuPani-R.Kumbolo	10		Setapak	4jam	Jalan kaki
	R.Kumbolo-Kalimati	5		Setapak	3jam	Jalan kaki
	Kalimati-Arcopodo	1		Setapak	1jam	Jalan kaki
	Arcopodo-Mahameru	2		Setapak	3jam	Jalan kaki

Lampiran II

Keterangan:

P:Psycocentric

M:Midcentric

A:Allocentric

♦ Wisatawan asing:

Hobby	Jumlah	Type		
		P	M	A
Sightseeing (Jalan-jalan/melihat pemandangan atau daya tarik suatu kota)	2		x	
Rugby, sepak bola	1		x	
Fitness	1		x	
Sepak bola	2		x	
Hiking, panjat tebing	1			x
Trekking	2		x	
Membaca	3	x		
Nonton TV, sightseeing, panjat tebing	2			x
Sightseeing, berkuda	1		x	
Sightseeing, renang, balet	1		x	
Nonton TV, bulu tangkis, Sightseeing, olah raga, hiking, panjat tebing, traveling	2			x
Ski, sepak bola, hiking, panjat tebing	1			x
Selam, hiking, panjat tebing	1			x
Tenis, traveling, musik, jalan-jalan	1		x	
Sightseeing, baca	2		x	
Sightseeing, berkuda, trekking, panjat tebing	1			x
Nonton TV, Sightseeing, renang, tenis, traveling	1		x	
Nonton TV, sightseeing, renang, tenis, nonton film, musik	2		x	
Hiking, panjat tebing, jogging, main gitar	1			x
Hiking, panjat tebing, squash, berlayar	1			x
Hiking, panjat tebing, computer	1			x
Hiking, panjat tebing, membaca	1			x
Sightseeing, hiking, panjat tebing	1			x
Sightseeing, bersepeda, renang, selam, hiking, panjat tebing, trekking, lain-lain	1			x
Hiking, panjat tebing, trekking	2			x
Nonton TV, main bulu tangkis	1		x	
Sepak bola, traveling, trekking	1		x	
Olah raga, trekking, berkuda, ski, panjat tebing	3			x
Theater	1	x		
Main bulu tangkis, Sightseeing, berkuda, hiking, panjat tebing, berlayar	2			x
Motor cycle	1			x
Main bola volley	1		x	
Membaca, nonton TV	1	x		
Sightseeing, olah raga	4		x	
Nonton TV, Sightseeing, renang	1		x	
Nonton TV, renang, trekking	1		x	
Nonton Tv, sightseeing, mengembara / berpetualang	1			x
Judo, balap mobil dan balap kuda	1			x
Traveling	2		x	
DJ(Disc Jockey)	1	x		
Minum bir	1	x		
Nonton Tv, Sightseeing, olahraga, bersenang-senang	1		x	
Nonton TV, main bulu tangkis, sightseeing, sepak bola, trekking	1		x	
Sightseeing, hockey, trekking	1		x	
Main bulu tangkis, baca buku, buat lagu	1		x	
Nonton TV, olah raga	1		x	
Total	63			

Lampiran III

Keterangan:

P:Psycocentric

M:Midcentric

A:Allocentric

• Wisatawan Domestik :

Hobby	Jumlah	Type		
		P	M	A
Nonton TV	19	x		
Main bulu tangkis	1		x	
Sightseeing	28		x	
Sepak bola	9		x	
Renang	10		x	
Sepak bola,basket	2		x	
Basket	3		x	
Basket,renang	1		x	
Volly	1		x	
Tenis meja	1	x		
Hiking,panjat tebing	4			x
Trekking	1		x	
Menggambar	1	x		
Main bilyard	1		x	
Pecinta alam	1			x
Desain	1	x		
Traveling	2		x	
Main anjing	1	x		
Nyanyi	1	x		
Menari	1	x		
Jalan-jalan ke Mall	3		x	
Baca	4	x		
Rally	1			x
Sightseeing, sepak bola	4		x	
Sightseeing, bela diri	1			x
Sightseeing, lari	1		x	
Sightseeing, renang	2		x	
Sightseeing, basket	3		x	
Sightseeing, sepak bola, basket	1		x	
Nonton TV, Sightseeing	11		x	
Nonton TV, Sightseeing, tidur	1		x	
Aerobik, nonton bioskop	1		x	
Renang, musik	1		x	
Basket, baca komik	1		x	
Sightseeing, sepak bola, hiking, panjat tebing	1			x
Sightseeing, renang, hiking, panjat tebing	1			x
Nonton TV, Rally	1			x
Nonton TV, basket	1		x	
Nonton TV, renang	3		x	
Nonton TV, sepak bola, basket	1		x	
Sightseeing, hiking, panjat tebing	1			x
Sightseeing, hiking, panjat tebing, trekking	3			x
Nonton TV, sightseeing, tenisb, volly, fitness	1		x	
Nonton TV, sightseeing, Basket	1		x	
Nonton TV, Sightseeing, sepak bola	3		x	
Tenis, hiking, panjat tebing	1			x
Sepak bola, trekking	1		x	
Sightseeing, basket, volly, trekking	1		x	
Nonton TV, Sightseeing, trekking	1		x	
Nonton TV, main bulu tangkis, Sightseeing, olah raga, hiking, panjat tebing, trekking	1			x
Nonton TV, Sightseeing, sepak bola, trekking, main Play station	1		x	
Renang, basket, hiking, panjat tebing, trekking	1			x
Main bulu tangkis, trekking, musik	1		x	
Nonton TV, main bulu tangkis, sightseeing	2		x	

Sightseeing, renang, shopping, main Play station	2		x	
Nonton TV, main bulu tangkis, sightseeing, olah raga yang menantang / beresiko, hiking, panjat tebing	1			x
Nonton TV, main bulu tangkis, sightseeing, sepak bola, renang, hiking, panjat tebing	1			x
Nonton TV, main bulu tangkis, sightseeing, olah raga yang tidak beresiko tinggi	1		x	
Nonton TV, main bulu tangkis, sightseeing, sepak bola	1		x	
Nonton TV, main bulu tangkis, sightseeing, renang	2		x	
Nonton TV, main bulu tangkis, sightseeing, olah raga, mendengarkan musik	1		x	
Nonton TV, sightseeing, basket, tidur, makan	1		x	
Main bulu tangkis, volly, renang	2		x	
Main bulu tangkis, sepak bola	2		x	
Nonton TV, main bulu tangkis	3		x	
Nonton TV, sightseeing, olah raga, makan	1		x	
Nonton TV, sightseeing, olah raga, baca, musik	2		x	
Nonton TV, senam, jalan-jalan	1		x	
Hiking, panjat tebing, menggambar	1			x
Main bulu tangkis, sightseeing, chatting	1		x	
Main bulu tangkis, sightseeing, baca	1		x	
Nonton TV, sightseeing, renang, hiking, panjat tebing	1			x
Main bulu tangkis, sightseeing, sepak bola, hiking, panjat tebing	1			x
Main bulu tangkis, sightseeing, renang, basket, hiking, panjat tebing	1			x
Main bulu tangkis, hiking, panjat tebing	1			x
Nonton TV, main bulu tangkis, sightseeing, renang, jogging, hiking, panjat tebing, trekking, dayung	1			x
Main bulu tangkis, sightseeing, renang, main pingpong, trekking, traveling, mendalami bahasa mandarin	1		x	
Nonton TV, karate, hiking, panjat tebing, trekking, piara ikan, melamun, baca sastra	1			x
Main bulu tangkis, sightseeing, hiking, panjat tebing	1			x
Sightseeing, lain-lain	1		x	
Sightseeing, budaya seni	1		x	
Nonton TV, baca	1	x		
Nonton TV, mendengarkan musik	1	x		
Total	187			

Lampiran IV

KUISIONER

**Mengukur Minat Wisatawan terhadap Wisata Minat Khusus di Taman
National Bromo Tengger Semeru (TNBTS)**

Terima kasih atas kesediaan Bapak / Ibu / Saudara mengisi Kuesioner ini. Kuesioner ini dibagikan untuk memperoleh data mengenai demand wisatawan baik domestik maupun asing terhadap wisata minat khusus di Wilayah Bromo Tengger Semeru.

Jenis Kelamin : Pria / Wanita

Umur

Asal Kota :

Hobi

- a) Menonton Televisi
- b) Main Badminton (Bulu Tangkis)
- c) Sightseeing (Jalan-jalan / Melihat pemandangan atau daya tarik suatu kota)
- d) Olahraga:.....
- e) Hiking, Panjat tebing
- f)** Trekking
- g) Lain-lain:.....

1. Apakah anda pernah mengunjungi Bromo?
 - a) Tidak
 - b) Ya
2. Jika anda pernah mengunjungi Bromo, sudah berapa kali?
 - a) 1 kali
 - b) 2 kali
 - c) 3 kali
 - d) **4kali**
 - e) Lebih dari 4 kali
3. Apa yang anda lakukan ? (bisa lebih dari 1 jawaban)
 - a) Menikmati alam pegunungan
 - b) Melihat Sunrise (matahari terbit)
 - c) Melihat Sunset (matahari terbenam)
 - d) Trekking dari Bromo ke Semeru atau sebaliknya
 - e) Melihat Kehidupan masyarakat Tengger
 - f)** Lain-lain:.....
4. Apakah anda pernah mengunjungi wilayah Taman National Bromo Tengger Semeru (TNBTS) yang lain selain Bromo?
 - a) Ya; sebutkan ke mana:.
Aktivitas:.....
 - b) Tidak

5. Apakah anda berencana akan kembali lagi?
 a) Ya, ke:
 ☐ Bromo
 ☐ Di daerah lain seperti jawaban no.4a
 b) Tidak
6. Jika anda menjawab Ya di no.5, apakah anda akan melakukan hal yang sama seperti sebelumnya?
 a) Ya
 b) Tidak, mengapa?
7. Kegiatan apa yang ingin anda lakukan di TNBTS yang sampai sekarang masih belum bisa terealisasi?
8. Apakah anda tahu kalau ada Wisata Minat khusus yang ditawarkan TNBTS seperti di bawah ini?
 Ya Tidak Hiking Ke Gunung Semeru:
 Ya **Tidak** Menjelajah hutan sambil mengamati Flora dan Fauna:
 Ya **Tidak** Mengenal lebih dekat kebudayaan dan masyarakat Tengger:
 Ya **Tidak** Mengamati gejala alam Vulkano Gunung Bromo dan Semeru:
9. Jika anda menjawab Ya di no.8, anda tahu darimana?
 a) Travel Agent (sebutkan):.....
 b) Teman / Saudara
 c) Penduduk di kawasan Bromo
 d) Lain-lain:.....
10. Apakah anda berminat mengikuti kegiatan dibawah ini yang ditawarkan TNBTS (beri no1 sampai 4 sesuai prioritas yang anda pilih pada kotak yang telah tersedia)
		Prioritas	
Ya	Tidak	()	Hiking ke Gunung Semeru:
Menempuh jarak kurang lebih 18 Km menyusuri hutan cemara, bukit dan padang savana sambil mengamati ekosistem, proses geologi vulkanik.
Ya	Tidak	()	Menjelajah hutan sambil mengamati Flora dan Fauna
Ya	Tidak	()	Mengenal lebih dekat kebudayaan dan masyarakat Tengger
Ya	Tidak	()	Mengamati gejala alam Vulkano Gunung Bromo dan Semeru
Mengelilingi kaldera Tengger dan gunung-gunungnya selama 2-3 hari untuk mengamati ekosistem, proses dan karakteristik geologi vulkanik.

11. Bagi anda yang berminat mengikuti kegiatan di atas, mohon menjawab pertanyaan berikut.

Berapa lama aktivitas yang diharapkan?

- Hiking ke Gunung Semeru:
 - a) 1 hari
 - b) 2 hari 1 malam
 - c) 3 hari 2 malam
 - d) Lain-lain:.....
- Menjelajah hutan sambil mengamati Flora dan Fauna:
 - a) 1 hari
 - b) 2 hari 1 malam
 - c) 3 hari 2 malam
 - d) Lain-lain:.....
- Mengenai lebih dekat Kebudayaan dan Masyarakat Tengger:
 - a) 1 hari
 - b) 2 hari 1 malam
 - c) 3 hari 2 malam
 - d) Lain-lain:.....
- Mengamati gejala alam vulkano Gunung Bromo dan Semeru:
 - a) 1 hari
 - b) 2 hari 1 malam
 - c) 3 hari 2 malam
 - d) Lain-lain:.....

12. Jika anda berminat mengikuti Wisata Minat Khusus seperti pada No.10, bagaimana anda akan pergi kesana?. Pilih **a** atau **b** dan beri alasannya.

- a) Langsung datang ke Bromo dan mengikuti aktivitas / kegiatan yang ditawarkan dan dipandu oleh guide,
 Karena:
 - ☐ Dapat mengatur sendiri waktu dan kegiatan yang anda ingin lakukan
 - ☐ Lebih murah
 - ☐ Lain-lain:.....
- b) Meminta Biro Perjalanan untuk menguruskan mulai dari keberangkatan, tempat menginap anda sampai aktivitas yang ingin anda lakukan,
 Karena:
 - ☐ Lebih praktis
 - ☐ Lain-lain:.....

Lampiran V

QUESTIONNAIRE

Evaluating The Demand for the Special Interest Ecotourism in Bromo Tengger Semeru National Park (BTSNP).

Thank you for your willingness to fill in this questionnaire. This questionnaire is distributed to collect the data about the demand for Special Interest Ecotourism in Bromo Tengger Semeru National Park.

Sex : Male / Female

Age

Country

Hobby

- a) Watching Television
- b) Playing Badminton
- c) Sightseeing
- d) Sport:.....
- e) Hiking, Mountain Climbing
- f)** Tracking
- g) Etc:.....

- 1, Have you ever been to Bromo?
 - a. No
 - b. Yes
2. How many times **have** you been to Bromo?
 - a. Once
 - b. Twice
 - c. Three times
 - d. Fourtimes
 - e. More than four times
3. What did you do? (you may answer more than 1)
 - a. Enjoying the Scenery
 - b. Watching Sunrise
 - c. Watching Sunset
 - d. Tracking to Semeru
 - e. Observing the Tenggerese (The natives of Bromo)
 - f. Etc:.....
4. Have you ever been to other areas of Bromo Tengger Semeru National Park (BTSNP) beside Bromo?
 - a. Yes; Where:.....
Activity:.....
 - b. No
5. If you answer Yes in **No.4**: did you go by yourself or using the service of a travel agent?

6. Do you intend to go back to this place?
- Yes, to:
 - ☐ Bromo
 - ☐ The place that you mentioned in no.4a
 - No
7. If your answer yes in no.6, are you going do the same activity/ies as before?
- Yes
 - No, why?
8. What activity/ies do you want to do in TNBTS that still can't be carried out up to now?
9. Do you know if there are Special Interest Ecotourism programs which are offered by Taman National Bromo Tengger Semeru ?
Yes	No	Hiking Mt Semeru
Yes	No	Exploring and observing the ecosystem especially the flora and fauna
Yes	No	Observing the custom and culture of the Tenggerese
Yes	No	Observing the geology and volcano
10. If your answer Yes in no.9, do you know from whom?
- Travel agent; (mention it).
 - Friend / Family
 - The settlers of Bromo
 - Etc:.....
11. One of these activities which are you interested in? (Please give no.1 to 4 for your priority at the available box)
Yes	No	()	Hiking Mt Semeru:
Go along the Casuarina tree forest, hill and Savana and observing the ecosystem, the process of volcanic geology, etc for about 18Km .
Yes	No	()	Exploring and observing the ecosystem especially the flora And fauna.
Yes	No	()	Observing the custom and culture of the Tenggerese:
Yes	No	()	Observing the geology and volcano:
Go around the Tengger caldera and the mountains for 2 – 3 days for watching the ecosystem, the process and the characteristic of the volcanic geology.

If you are interested, please continue to fill in this questionnaire.

12. If you are interested in those activities, how long is **the** ideal time to carry out those activities?

- Hiking Mt. Semeru:
 - a. 2 Days 1 Night
 - a. 3 Days 2 Nights
 - b. 1 day
 - c. Etc:.....
 - Exploring and observing the ecosystem especially the flora and fauna:
 - a. 2 Days 1 Night
 - b. 3 Days 2 Nights
 - c. 1 day
 - d. Etc:.....
 - Observing the custom and culture of **the** Tenggerese:
 - a. 2 Days 1 Night
 - b. 3 Days 2 Nights
 - c. 1 day
 - d. Etc:.....
 - Observing the geology and volcano:
 - e. 2 Days 1 Night
 - f. 3 Days 2 Nights
 - g. 1 day
 - h. Etc:.....
- 13.** If you answer Yes in No.11, please choose a or b and why?
- a. Are you going to go to Bromo directly and join **the** activities offered and guided **by** the Bromo Tengger Semeru National Park, because:
 - ☐ More Leisure activities
 - ☐ More inexpensive prices
 - ☐ Etc:.....
 - b. Using the Travel agent service in East Java to arrange your accommodation as well as all the activities that you are going to do, because:
 - ☐ More practical
 - ☐ Etc:.....

Lampiran VI

Questionnaire Sur Le Parc National de Bromo Tengger Semeru

Merci de votre temps pour remplir **ce** questionnaire. Cette **enquête** nous servira à recueillir le nombre des visiteurs nationaux **ou** internationaux du Parc National de Bromo Tengger Semeru (TNBTS).

Sexe : Male / Female

Age

Pays

Passe-temps :

- a. Regarder la **télévision**
- b. Jouer au Badminton
- c. Faire une Promenade **en** contemplant le paysage
- d. Faire du sport/exercice:.....
- e. Faire de L'escalade
- f. Suivre la trace
- g. Autres:.....

1. Est-ce votre première visite au Mont Bromo?
 - a. Oui
 - b. Non, (Nombre de visites):.....
2. Quel est le but de votre visite: (plusieurs **réponses** sont possibles)
 - a. Contempler le paysage de la nature
 - b. Regarder le lever du soleil
 - c. Regarder le coucher du **soleil**
 - d. Suivre la **trace** du Mont Bromo ou Mont Semeru
 - e. Observer la vie des gens de Tengger
 - f. Autres:.....
3. Qu'avez-vous fait lors de votre **dernière** Visite? (plusieurs **réponses** sont possibles)
 - a. Contempler le paysage de la nature
 - b. Regarder le lever du soleil
 - c. Regarder le coucher du soleil
 - d. Suivre la **trace** du Mont Bromo ou Mont Semeru ou **a l'inverse**
 - e. Observer la vie des gens de Tengger
 - f. Autres:.....
4. Avez-vous **visité** d'autres endroits du **Parc** National Bromo Tengger Semeru **en** dehors du Mont Bromo?
 - a. Oui; **Les** quels?.....
But:.....
 - b. **Non**

5. si votre reponse au numero **4** est oui, c'était un voyage **organisé** ou seul?
6. Ameriez-vous **y** revenir?
- Oui, **A** quel endroit?
 - ☒ Bromo
 - ☒ D'autres endroits cites au numero 4a
 - Non
7. Si votre **réponse** au **numéro** 6 est oui, ferez-vous la **même activité** qu'avant?
- Oui
 - Non, pourquoi?
8. Decrivez votre **rêve** que vous n'avez pas encore en l'occasion de **réaliser** **lors** de votre derniere visite dans le Parc National BTS?
9. **Savez-vous** s'il y a un programme **spécial** touristique du Parc National BTS proposant:

Oui	Non	Faire de l'escalade au mont Semeru
Oui	Non	Explorer la foret en observant la flore et la faune
Oui	Non	Mieux apprendre la vulture et la vie des gens de Tenger
Oui	Non	Observer la phenomene naturelle du volcan Bromo et Semeru

10. **Si** votre **réponse** au **numéro** 9 est oui, comment **l'avez-vous su**?
- Agence de voyage:
 - Ami(e)/famille
 - Gens** de Tengger
 - Autres:
11. Seriez-vous **intéressé(e)** au programme **organisé** par le Parc National de BTS?
(Mettez les chiffres de 1 à 4 entre **parenthèses** selon votre prioritaire)
		Prioritaire	
Oui	Non	()	Faire de l'escalade au mont Semeru:
Faire de la randonnée pedestre ou traversee de la
fôret des pino en observant la geologie
volcanique, etc.
oui	Non	()	Explorer la fôret en observant la flore et la faune
Oui	Non	()	Mieux apprendre la vulture et la vie des gens de
Tenger
Oui	Non	()	Observer la phénomene naturelle du volcan
Bromo et Semeru: Faire un tour de la cratere du
mont Tengger

12. Si les **activités citées** ci-dessus vous **intéressent**, veuillez **répondre** aux questions suivantes:

Combien de jours d'**activités** souhaitez-vous?

- Faire de l'escalade au mont Semeru:
 - a. 1 **jour**
 - b. 2 jours 1 nuit
 - c. 3 jours 2 nuits
 - d. autres:
- Explorer la **forêt** en observant la flore **et** la faune
 - a. 1 jour
 - b. 2 jours 1 nuit
 - c. 3 jours 2 nuits
 - d. autres:
- Mieux apprendre la culture **et** la vie des **gens** de Tengger
 - a. 1 jour
 - b. 2 jours 1 nuit
 - c. 3 jours 2 nuits
 - d. autres:
- Observer la **phénomène** naturelle du volcan Bromo et Semeru
 - a. 1 jour
 - b. 2 jours 1 nuit
 - c. 3 jours 2 nuits
 - d. autres:

13. Si les **activités** au numero 11 vous **intéressent**, Comment vous allez y pour joindre les **activités**? Choisissez **a** ou **b** et donnez votre raison.

- a. vous visiterez directement le mont Bromo **et** ferez **les activités proposées** par le guide parce que c'est:
 - **plus** libre
 - **PLUS économique**
 - autres:
- b. vous demanderez à l'agence de voyage de s'occuper de tout pour vous, parce que c'est:
 - plus pratique
 - autres: